

Hemmelig.

Utenriksdepartementet.

113

6.

St. prp. nr. 10.

(1935)

Om godkjenning av tilleggsavtale til Handels- og Sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

Utenriksdepartementets innstilling av 18 januar 1935, som er bifalt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av stats- og utenriksminister Joh. Ludw. Mowinkel.)

Portugal har i en lengere tid ført en sterkt proteksjonistisk sjøfartspolitik med særbestemmelser for fremmed flagg. I anledning herav har der av Norge og forskjellige andre sjøfartsnasjoner stadig vært rettet henvendelser til den portugisiske regjering for å søke diskriminasjonen ophevet. Disse førte til slutt til at den portugisiske regjering i 1931 utferdiget et dekret hvorefter diskriminasjonen skrittvis skulde avvikles. I henhold hertil blev der to ganger foretatt reduksjoner i den portugisiske flaggpreferanse, således at den tollgodtgjørelse som ydes varer importert og eksportert i portugisisk skib, efter hvert blev nedsatt fra henholdsvis 10 og 20 pct. til 6 og 12 pct.

Der blev senere den 14 oktober 1933 inngått en avtale mellem England og Portugal om diskriminasjonens fullstendige avskaffelse mot at der fra engelsk side skulde ydes Portugal visse fordeler. Denne avtale skulde tre i kraft 1 juli 1934.

Fra norsk side blev der gjennom den norske sendemann i Lisboa gjort forestillinger overfor den portugisiske regjering, idet der under henvisning til mestbegunstigelsesklau-

sulen i den norsk-portugisiske handels- og sjøfartskonvensjon av 13 november 1931 blev fremsatt krav om at den innrømmelse som av Portugal var gitt England, skulde komme også Norge til gode.

Lignende henvendelser til den portugisiske regjering blev også gjort av andre sjøfartsnasjoner, men fra portugisisk side inntok man steilt det standpunkt at man ikke uten kompensasjoner kunde innrømme andre land — selv om de med Portugal hadde mestbegunstigelsestraktater — de fordeler som var gitt England mot særlige innrømmelser. Det lyktes ikke for noget land å få Portugal til å fravike dette standpunkt, og Nederlandene og Frankrike hvis skibsfart i likhet med vår led under forholdene så sig nødt til å gi Portugal vesentlige kompensasjoner for å få avsluttet overenskomster som sikret deres fartøier samme behandling som britiske skib.

Fra portugisisk side blev da som svar også på de norske henvendelser meddelt at man i denne sak ikke var villig til å anerkjenne mestbegunstigelsesklausulens anvendelse, og det antydedes like ut, at hvis Norge

Bilag: 1. Tilleggsavtale til den i Lisboa den 13 november 1931 undertegnede handels- og sjøfartskonvensjon med tilleggsprotokoll. — 2-5. Skriftveksling mellom sendemann Koren og utenriksminister da Matta den 4 september 1934.

Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

insisterte herpå eller innbragte spørsmålet for voldgift, vilde den norsk-portugisiske handels- og sjøfartsavtale bli opsagt. Portugal innbød samtidig til forhandlinger om istandbringelse av en særavtale.

Den 29 juni 1934, altså to dager før den engelsk-portugisiske avtale skulde tre i kraft, utferdiget den portugisiske regjering en dekretlov hvorved den tidligere diskriminasjon skulde opheves fra 1 juli 1934, samtidig som nye tilleggsavgifter av henholdsvis 8 pct. ved import og 13,5 pct. ved eksport skulde ramme varer som blev importert eller eksportert med skib tilhørende land som ikke innen 1 august opnådde nasjonal behandling for sin skibsfart på Portugal. Dekretet gav derved diskriminasjonen en annen form; men denne nye diskriminasjon vilde i sine virkninger være ennu mer generende enn den første. Tilleggsavgiftene skulde foreløbig deponeres. Fra norsk side blev der protestert også mot den nye bestemmelse. De diskriminerende tilleggsavgifter blev suspendert først til 1 august, og senere til 1 september, dog således at vedkommende importører og eksportører ansåes forpliktet til å etterbetale de respektive tillegg, hvis det land under hvis flagg skibningen var foregått, ikke innen nevnte dato skaffet sig nasjonal behandling for sin skibsfart på Portugal. Fra tilleggsavgiftene var fritatt varer som importertes eller eksportertes på portugisiske skib samt i henhold til særavtaler varer på engelske, franske og nederlandske skib.

Det var nu for Norge med sine store skibsfartsinteresser av den største viktighet snarest mulig å søke istandbragt en ordning.

I en innberetning av 25 juli 1934 meddelte legasjonen i Lisboa at et ytterligere diskriminerende skritt var tatt, idet en ny tariff for havneavgifter med lavere satser for portugisiske enn for utenlandske skib vilde tre i kraft 7 august 1934, og i en annen innberetning av 25 juli s. å. meddelte legasjonen at Portugal, for å gi norske skib nasjonal behandling, krevet at den årlige portvinseksport til Norge måtte fastsettes til 30000 hektoliter portvin og madeira

samt at 10 pct. av Norges innførsel av kaffe, kakao og mandler måtte skje fra Portugal og dets kolonier. Etterat man fra norsk side hadde avvist disse krav som uantagelige, og fastholdt kravet om innrømmelse av nasjonal behandling av skibsfarten uten motydelse i henhold til mestbegunstigelsesklausulen, og efter å ha tatt reservasjon om innbringelse av spørsmålet for voldgift, fant man sig til sist nødsaget til i likhet med andre land å gå forhandlingsveien. Man lot den norske sendemann i Lisboa tilby den portugisiske regjering den samme beskyttelse av de portugisiske hetvinmerker som England ved sin avtale av 14 oktober 1933 hadde gitt Portugal, nemlig forpliktelse inntil 30 juni 1941 å oprettholde den beskyttelse som den britisk-portugisiske handelstraktat av 1914 tilsikrer merkene portvin og madeira uansett om selve traktaten i mellemtiden skulde ophøre. Det viste sig imidlertid at man fra portugisisk side var helt uvillig til å nøie sig hermed, og under de forhandlinger som blev ført mellem den norske sendemann i Lisboa og det portugisiske utenriksministerium, og efterat spørsmålet var utførlig drøftet innen regjeringen, med Vinmonopolets ledelse og med andre interesserte, kom man til slutt til enighet om en avtale som av sendemann Koren efter derom gitt bemyndigelse, blev undertegnet i Lisboa den 4 september f. å.

Avtalen er en tilleggsavtale til den norsk-portugisiske handels- og sjøfartskonvensjon av 13 november 1931.

Til tilleggsavtalen slutter sig en konfidentiell noteveksling av samme dato. Avskrift av tilleggsavtalen tillikemed oversettelse samt avskrift av notevekslingen tillikemed oversettelser fremlegges som bilag til nærværende proposisjon.

Tilleggsavtalen inneholder 8 artikler.

Art. 1 bestemmer at handels- og sjøfartskonvensjonen såvel som tilleggsprotokollen av 19 november 1931 skal fortsatt gjelde med de forandringer og tillegg som er fastsatt i tilleggsavtalens øvrige artikler.

Art. 2 inneholder bestemmelse om at norske skib skal ha nasjonalbehandling i Portugal og tilliggende øer fra 1 juli f. å. og i de

Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

portugisiske kolonier fra 1 juli 1936, og at de skal ha mestbegunstiget behandling i både Portugal og de portugisiske kolonier fra 1 juli f. å.

Art. 3 inneholder bestemmelser om visse undtagelser fra nasjonal og mestbegunstiget behandling. Undtatt fra nevnte behandling er bl. a. kystfart og utøvelse av fiskeri.

Art. 4 inneholder forpliktelse for den norske regjering til å holde i kraft inntil 1 juli 1941 bestemmelsene i art. 6 (angående beskyttelse av de portugisiske vinmerker) i konvensjonen av 13 november 1931, forutsatt at den portugisiske regjering på sin side holder i kraft bestemmelsene i forannevnte artikkel 2 (om nasjonal og mestbegunstiget behandling av skibsfarten) og det selv om nevnte konvensjon og denne tilleggsavtale skulde opphøre å gjelde.

Art. 5 inneholder forpliktelse for den portugisiske regjering til å treffe de forholdsregler som den finner nødvendig for å sikre innførselen av norsk torsk til Portugal en procentdel som ikke er mindre enn 40 pct. av det totalkvantum som er av utenlandsk opprinnelse samt til de internasjonale markedspriser.

På sin side forplikter den norske regjering sig til å treffe de forholdsregler som den finner passende for å sikre de portugisiske hete viner en årlig innførsel av minst 28 900 hektoliter.

Art. 6 inneholder en forandring i punkt 4 i den norsk-portugisiske tilleggsprotokoll av 13 november 1931. Etter denne forandring har Vinmonopolet ved formidling av privatimporten adgang til å beregne sig samme fortjeneste som ved Monopolets egen import.

I art. 7 forplikter den norske regjering sig til sålenge denne tilleggsavtale varer, ikke å pålegge nogen som helst annen eller høiere toll enn de som for tiden gjelder for følgende produkter fra Portugal: Kakaobønner, oranger, vindruer, bananer, ananas, fikener, fikenbrød, rosiner, korinter, kastanjer, mandler, kon-

serverte sardiner, kork, harpiks, terpentin og koksalt.

Art. 8 bestemmer at tilleggsavtalen skal tre i kraft midlertidig fra den dag den er undertegnet og permanent etter ratifikasjonenes utveksling. Den skal gjelde inntil utløpet av en frist av 6 måneder fra dens opsigelse.

Ved den konfidentielle noteveksling av 4 september f. å. er bestemt følgende:

De minimumsinnkjøpspriser som A/S Vinmonopolet betaler for vin som det i Norge selger under benevnelsene «Superior Port» og «Club Port» skal være henholdsvis £ 28 og £ 34 pr. pipe fob. Porto.

For alle andre klasser og merker av vin av ringere kvalitet enn disse skal minimumsprisen fastsettes ved en felles overenskomst mellom A/S Vinmonopolet og «Le Grémio dos Exportadores de Vinho do Porto».

I tilfelle av at totalinnførselen av hetvin til Norge skulde få en merkbar økning, skal den portugisiske regjering ha rett til å kreve revidert det minimum som er fastsatt i tilleggsavtalens artikkel 5 på sådan måte at de portugisiske hetviners procentdel aldri skal være mindre enn 83 pct. av totalinnførselen.

Som foran nevnt fant man fra norsk side å måtte gå med på en årlig innførsel av 28 900 hl. portvin og madeira. Dette kvantum mente Vinmonopolet at det kunde importere, idet det svarte nogenlunde til gjennomsnittet av vår import av portvin og madeira fra de senere år. Importen var visstnok gått noget ned i det siste år, men monopolet mente at det skulde ikke bli nogen større vanskelighet å oppfylle dette krav. Heller ikke mot prisbestemmelsen fant Vinmonopolet nogen avgjørende innvending.

Med hensyn til hvad Norge har oppnådd ved overenskomsten skal bemerkes:

Man oppnådde det som var foranledningen til og det viktigste ved hele overenskomsten, nemlig nasjonal behandling for

Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

vår skibsfart. Det har sin interesse her å nevne at Norges Rederforbund i skrivelse til Utenriksdepartementet av 17 august 1934 bl. a. uttalte følgende:

«Efter de undersøkelser vi har anstilt angående omfanget av de norske skibsfartsinteresser som direkte og indirekte knytter sig til de pågående forhandlinger med Portugal, må det for enhver pris søkes forebygget at det portugisiske marked blir stengt for norske skib. —

En sådan konsekvens må der nemlig ganske sikkert regnes med, såfremt norske skib blir utsatt for en diskriminering som foreskrevet i de siste portugisiske dekreter angående tolltillegg og havneavgifter. Situasjonen blir i det hele tatt da analog med den som tollkrigen mellom Norge og Portugal i 1921—23 skapte. —

Vi tror det kan være nyttig å gjenskalle i erindringen de erfaringer som dengang blev gjort, og vi vedlegger derfor vår utførlige forestilling av 22 januar 1923 med senere tilleggsuttalelser til det kongelige departement. De direkte tap i fraktinntekter ved det portugisiske markedsstengning for norske skib blev dengang anslått til lavt regnet 11—12 millioner kroner pr. år. Under en tilsvarende eventualitet nu vil dette tap neppe bli vesentlig mindre. Hertil kommer at de indirekte virkninger vil bli ganske anderledes følelige nu, fordi norske skib for tiden har meget vanskeligere for å finne erstatning i andre markeder som følge av den rådende nasjonale preferansepolitikk rundt om i verden. —

Den offisielle statistikk dokumenterer at tollkrigen i 1921—23 medførte en noget nær total stans i den norske skibstrafikk på de portugisiske havner. I hele kalenderåret 1922 ankom der således bare 44 norske skib på tilsammen 60 626 netto tonn til portugisiske havner, mens de tilsvarende tall for det nærmeste foregående normalår — 1913 — som det er mest naturlig å trekke sammenligninger med, var 676 norske skib på tilsammen 650 000 netto tonn. Hvert 10de skib som i det år ankom fra utlandet til portugisiske havner, førte norsk flagg. Det samme forholdstall gjaldt visstnok for det siste år før tollkrigen, men de absolutte tall ser vi oss ikke i stand til å opgi. —

Det har under den nu foreliggende situasjon spesiell interesse å konstatere hvilke virkninger man kunde spore av tollkrigen i de nærmeste år efter dens bileggelse. Det viser sig at det tok

mange år tilnærmelesvis å gjenoprette den posisjon som tollkrigen kullkastet. I det første kalenderår efter tollkrigens avblåsning kom den norske skibstrafikk på Portugal op i 329 skib på tilsammen 342 000 netto tonn, altså knapt nok halvparten av tallene for et normalår under fredelige handelspolitiske forhold. På dette beskjedne nivå holdt den norske tonnasjekontingent sig i 4—5 år fremover og først i 1929, altså efter 6 års forløp, kunde virkningene av tollkrigen sies å være nogenlunde overvunnet. Antallet av norske skib som i det år anløp portugisiske havner, androg nemlig til henved 647, tilsvarende henved 10 pct. av totaltrafikken.»

Vi opnådde dernæst på vinområdet noget som Vinmonopolet i mange år for-gjeves hadde arbeidet for, nemlig å bli kvitt visse fordeler som den private hetvinsimport har nydt godt av. Portugal gikk nemlig som foran nevnt med på at Vinmonopolet ved formidling av privatimporten fikk adgang til å beregne sig samme fortjeneste som ved monolets egen import d. v. s. at de særfordeler som de private agenter hadde før overenskomsten nu bortfaller. Dette anså Vinmonopolet for å være en meget stor vinning, og man har på grunnlag av denne gevinst også kunnet gå videre. Ved særforhandlinger med Frankrike har man også der opnådd å få privatagentenes særfordele ved hetvinsimport ophevet likesom der for Spanias vedkommende nu er etablert samme ordning.

Det var ennu et spørsmål i forholdet til Portugal som man fra norsk side nyttet leiligheten til å ta op, nemlig klippfiskeksporten. Man fant at det var bra å søke å opnå visse fordeler for denne i forbindelse med den tilleggsavtale det her gjaldt og som foran nevnt lyktes det å få fastsatt en tillatt kontingent for norsk klippfisk av minst 40 pct. av Portugals samlede import. Dette stemmer med hvad der gjennemsnittlig er blitt eksportert fra Norge til Portugal men på grunn av den stadig stigende konkurranse fra Island var det av den aller største betydning å få dette traktatbundet. Man stod stadig i kontakt med

Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

våre klippfiskinteresserte — og vi hadde vår fiskeriagent Thingvold i Portugal — som mente at man burde få procentsatsen op til 45. Dette lyktes dog ikke. Hvad prisbestemmelsen angår krevet Portugal denne fastsatt å skulle være den internasjonale markedspris for klippfisk. Dette forlangtes som en *conditio sine qua non* og det var naturligvis uundgåelig at en prisbestemmelse for den fastsatte innkjøpskvote måtte inntas i avtalen, selv om det kan tvistes om den her nevnte var den heldigste.

Der opstod i begynnelsen av oktober visse vanskeligheter med hensyn til vår klippfiskeksport til Portugal, idet Utenriksdepartementet fikk meddelelse om at der var vanskeligheter med å opnå licens for import av norsk klippfisk. Ifølge nye bestemmelser i Portugal var det nemlig nødvendig å få licens utferdiget av den offisielle licenskommisjon. Utenriksdepartementet lot øieblikkelig saken undersøke gjennom legasjonen i Lisboa som gjorde henvendelse til de portugisiske myndigheter i saken. Legasjonen innberettet derefter at den portugisiske regjering efter legasjonens innskriden uttrykkelig hadde gitt ordre om å tilstå licenser uten prisbegrensning. Dette hadde den portugisiske handelsminister bekræftet overfor den norske fiskeriagent i overvær av licenskommisjonens formann. Vanskeligheter med import av klippfisk til Portugal fortsatte imidlertid og det viste sig da at disse skyldtes en organisert kjøpestreik av inportørene. Det blev fra de norske klippfiskeksportørers side hevdet at vanskelighetene skyldtes den efter deres mening uheldig formede prisbestemmelse, idet Island ved salg til lave priser på det portugisiske marked gav Portugal anledning til å påberope sig disse som den internasjonale markedspris.

Imidlertid viste det sig at vanskelighetene ikke i første rekke hadde sin grunn i prisspørsmålet, men i den omstendighet at der fra Norge var skibet visse middbefengte klippfiskpartier som hadde gitt foranledning til reklamasjoner som blev fremsatt av et nylig opprettet importørslag som omfattet

samtlig importører og som derfor hadde det i sin makt å legge de største hindringer i veien for vår utførsel. Ifølge legasjonens innberetning var det utgått parole fra dette slag om at klippfisk ikke måtte kjøpes fra Norge før alle reklamasjoner i anledning av de middede klippfiskpartier var tilfredsstillende ordnet. Efter at dette var skjedd i slutten av november begynte importørslaget igjen å kjøpe norsk klippfisk.

For å se å komme til en tilfredsstillende ordning med de portugisiske importører med hensyn til forståelsen av begrepet «internasjonal markedspris» er i disse dager 2 representanter for de Norske Klippfiskeksportørers Landsforening avreist til Portugal. Forholdet har nemlig vært at de norske eksportører har ment at der hermed bør forståes den pris som de kan opnå på andre markeder enn det portugisiske, mens de portugisiske importører hevder at prisen skal fastsettes overensstemmende med den pris de betaler ved kjøp fra andre land enn Norge.

Det vil være meget ønskelig om godkjenning fra norsk side av denne tilleggsavtale, i tilfelle, kan skje så hurtig som mulig — ikke minst for derigjennem å øve et trykk på godkjenning også i Portugal hvor avtalen i stigende utstrekning har vært gjenstand for kritikk. Forholdet er nemlig det at hvis avtalen ikke godkjennes bortfaller den uten noget varsel og alle de fordeler den medfører for vår skibsfart og for klippfiskeksporten ophører uten nogen tidsfrist. Blir den imidlertid godkjent og ratifisert forplikter den til en gjensidig opsigelsestid av 6 måneder — en frist som i tilfelle kan benyttes til forhandlinger om endringer både om det spørsmål som klippfiskeksportørerne nu har optatt i forbindelse med prisbestemmelsen og også om andre ønskemål.

Idet henvises til det foran anførte vil Utenriksdepartementet foreslå at Stortingets samtykke til ratifikasjon av nevnte tilleggsavtale tillikemed noteveksling innhentes.

Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

I henhold hertil skal departementet

innstille:

At Deres Majestet vil bifalle og underskrive et fremlagt utkast til proposisjon til

Stortinget om samtykke til at en 4 september 1934 undertegnet tilleggsavtale til den norsk-portugisiske handels- og sjøfartskonvensjon av 13 november 1931, tillike med noteveksling ratifiseres for Norges vedkommende.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget innbys til å fatte følgende

beslutning:

Stortinget samtykker i at en 4 september 1934 undertegnet tilleggsavtale til den norsk-portugisiske handels- og sjøfartskonvensjon av 13 november 1931 — tillikemed noteveksling ratifiseres for Norges vedkommende.

Utenriksdepartementets innstilling følger i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 18 januar 1935.

Under Vår hånd og rikets segl

Haakon

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinkel

B. Rolsted

Bilag 1.

Avenant

à la Convention de Commerce et de Navigation et au Protocole Additionnel signés à Lisbonne le 13 Novembre 1931.

Article 1.

La Convention de Commerce et de Navigation ainsi que le Protocole Additionnel du 13 Novembre 1931 continueront en vigueur, avec les modifications et additions stipulées dans les articles suivants.

Article 2.

Les entreprises de navigation norvégiennes, ainsi que les navires norvégiens, leurs passagers et leurs marchandises, ne seront pas assujettis, à partir du 1er Juillet 1934 en Portugal et dans les Îles Adjacentes et à partir du 1er Juillet 1936 dans les

Översettelse.

Tilleggsavtale

til den i Lisboa den 13 november 1931 undertegnede handels- og sjøfartskonvensjon med tilleggsprotokoll.

Artikkel 1.

Handels- og sjøfartskonvensjonen såvel som tilleggsprotokollen av 13 november 1931 skal fortsatt gjelde med de forandringer og tillegg som er fastsatt i følgende artikler.

Artikkel 2.

De norske skibsfartsforetagender såvel som de norske skib, deres passasjerer og varer skal fra 1 juli 1934 i Portugal med tilliggende øer, og fra 1 juli 1936 i de portugisiske kolonier ikke være undergitt andre eller høiere avgifter eller skatter og

Colonies Portugaises, à des droits ou impositions autres ou plus élevés, ni à des conditions ou restrictions autres ou plus onéreuses, que ceux auxquels sont ou seront assujettis les navires portugais ou de tout autre État, leurs passagers et leurs marchandises.

Cette égalité de traitement s'applique notamment à la liberté d'accès des ports, à leur utilisation, à la complète jouissance des commodités accordées à la navigation, aux opérations commerciales pour les navires, leurs marchandises ou leurs passagers, aux facilités de toutes sortes relatives à l'attribution de places à quai, au chargement et au déchargement, aux droits et taxes de toute nature applicables aux navires, à leurs marchandises ou à leurs passagers (tels que droits de douane ou assimilés, droits d'octroi ou de consommation, frais accessoires) perçus au nom ou pour le compte du Gouvernement, des autorités publiques, des concessionnaires ou établissements de toutes sortes.

Le même traitement sera accordé aux entreprises de navigation et aux navires portugais, ainsi qu'à leurs passagers et à leurs marchandises, en Norvège à partir du 1er Juillet 1934.

Toitefois il est entendu que, dès la date de l'entrée en vigueur du présent Avenant, les entreprises de navigation et les navires norvégiens, ainsi que leurs passagers et leurs marchandises, jouiront dans les colonies portugaises du traitement de la nation la plus favorisée.

Article 3.

Le traitement des navires nationaux ou celui de la nation la plus favorisée ne sera pas étendu:

a) à l'application des lois spéciales concernant la marine marchande nationale, et ayant en vue de favoriser au moyen de primes et autres facilités spéciales les nouvelles constructions et l'exercice de la navigation;

b) aux faveurs accordées aux sociétés de sport nautique;

c) à l'exercice du service maritime dans les ports, les rades et les plages. Le service

heller ikke andre eller mere byrdefulle betingelser eller restriksjoner enn sådanne som er eller vil bli pålagt de portugisiske eller alle andre staters skib, deres passasjerer og varer.

Denne likhet i behandling får anvendelse navnlig med hensyn til frihet til adkomst til havnene, deres benyttelse, bruk av de gjenstander som er tilstått skibsfarten, handelsforetagender for skibene, deres varer eller deres passasjerer, lettelser av enhver art angående tildeling av kaiplass, lastning og lossning, avgifter og skatter av alle slags som anvendes på skib, deres varer eller deres passasjerer (sådanne som tollavgifter eller lignende, forbruksskatt, tilleggsomkostninger) som oppebæres for regjeringen, offentlige myndigheter, konsesjonshavere og etableringer av enhver art.

Samme behandling skal tilståes portugisiske skibsfartsforetagender og skib så vel som deres passasjerer og deres varer, i Norge fra 1 juli 1934.

Det er dog forutsetningen at fra denne tilleggsavtales ikrafttredelsesdatum skal norske skibsfartsforetagender og skib samt deres passasjerer og varer nyte mestbegunstiget nasjons behandling i de portugisiske kolonier.

Artikkel 3.

Behandling som nasjonale skib eller som mest begunstiget nasjons skib skal ikke omfatte:

a) anvendelsen av de spesiallover vedrørende den nasjonale handelsflåte som tar sikte på ved premie eller andre spesielle lettelser å begunstige nybygging og utøvelsen av skibsfarten;

b) begunstigelser til maritime sportsselskaper;

c) utøvelsen av den maritime tjeneste i havner, på red og ved havstranden.

Bilag. Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

maritime comprend remorquage, pilotage, assistance et sauvetage maritime;

d) à l'émigration et au transport d'émigrants;

e) au trafic entre les ports situés sur les territoires de chacune des Hautes Parties Contractantes, y compris leurs colonies, protectorats et possessions. Le dit trafic continuera d'être réglementé par les lois en vigueur ou par celles qui dans l'avenir seront mises en vigueur respectivement dans chacun des deux pays;

f) à l'exercice de la pêche dans les eaux territoriales des Hautes Parties Contractantes.

Article 4.

Le Gouvernement Norvégien s'engage à maintenir en vigueur jusqu'au 1er Juillet 1941 les dispositions de l'article 6 de la Convention du 13 Novembre 1931 pourvu que, de son côté, le Gouvernement Portugais maintienne en vigueur les dispositions de l'article 2 ci-dessus et cela même dans le cas où ladite Convention et le présent Avenant cesseraient d'être en vigueur.

Article 5.

Le Gouvernement Portugais s'engage à prendre les mesures qu'il jugera nécessaires pour assurer à l'importation de morue norvégienne en Portugal un pourcentage non inférieur à 40 % (quarante pour cent) de la quantité totale de provenance étrangère, aux prix courants du marché international.

Le Gouvernement Norvégien, de son côté, s'engage à prendre les mesures qu'il jugera convenables pour assurer aux vins liquoreux portugais une importation annuelle non inférieure à 28 900 (vingt huit mil neuf cents) hectolitres.

Article 6.

Le texte du numéro 4 du Protocole Additionnel est remplacé par ce qui suit:

« Pour le reste sont applicables les conditions habituelles de vente de la Société Vinmonopolet, conformes aux clauses de la Convention entre autres son Article 4, § 2. »

Den maritime tjeneste omfatter buksering, lossing, maritim hjelp og redning;

d) emigrasjon og transport av emigranter;

e) trafikk mellom havner i hvert av de høie kontraherende parters områder, deri innbefattet deres kolonier, protektorater og besiddelser. Nevnte trafikk skal fortsatt ordnes ved de ikraftværende lover eller ved de som i fremtiden vil bli satt i kraft henholdsvis i hvert av de to land;

f) utøvelsen av fiskeri i de høie kontraherende parters territoriale farvann.

Artikkel 4.

Den norske regjering forplikter sig til å holde i kraft inntil 1 juli 1941 bestemmelsene i artikkel 6 i Konvensjonen av 13 november 1931, forutsatt at den portugisiske regjering på sin side holder i kraft bestemmelsene i foranstående artikkel 2 og det selvom nevnte konvensjon og nærværende tilleggsavtale skulde opphøre å gjelde.

Artikkel 5

Den portugisiske regjering forplikter sig til å treffe de forholdsregler som den finner nødvendig for å sikre innførselen av norsk torsk til Portugal en procentdel som ikke er mindre enn 40 pct. (firti procent) av det totalkvantum som er av utenlandsk oprinnelse, til de internasjonale markedspriser.

Den norske regjering, på sin side, forplikter sig til å treffe de forholdsregler som den finner passende for å sikre de portugisiske hete viner en årlig innførsel som ikke er mindre enn 28 900 (åtte og tyve tusen ni hundre) hektoliter.

Artikkel 6.

Teksten i punkt 4 i tilleggsprotokollen erstattes med følgende:

« Forøvrig anvendes Vinmonopolets vanlige salgsbetingelser, overensstemmende med konvensjonens bestemmelser bl. a. dens artikkel 4, 2net avsnitt. »

Article 7.

Le Gouvernement Norvégien s'engage à ne pas imposer, à quelque titre que ce soit, pendant la durée du présent Avenant, des droits de douane, taxes intérieures ou restrictions quelconques, autres ou plus élevés que ceux qui sont appliqués présentement sur les produits suivants originaires du Portugal ou de ses Colonies:

- a) fèves de cacao
- b) fruits frais suivants:
 - 1. oranges de toutes sortes, telles que oranges douces, citrons, limons et bigarades
 - 2. raisins
 - 3. Bananes
 - 4. ananas
- c) fruits secs suivants:
 - 1. figues et pains de figues
 - 2. raisins secs et raisins de Corinthe
 - 3. châtaignes
 - 4. amandes
- d) sardines en conserve
- e) liège, ouvré ou non ouvré
- f) résines
- g) térébenthines
- h) sel de cuisine, brut ou raffiné.

Article 8.

Le présent Avenant entrera en vigueur, à titre provisoire, dès la date de sa signature, et à titre définitif après l'échange des ratifications, lequel aura lieu à Lisbonne. Il restera en vigueur jusqu'à l'expiration d'un délai de six mois à compter du jour où l'un des deux Gouvernements aura notifié à l'autre son intention d'en faire cesser les effets.

Fait à Lisbonne, en double exemplaire,
le 4 Septembre 1934.

L.S. (u.) *Finn Koren.*

L.S. (u.) *José Caerio da Matta.*

Gjenpartens riktighet bekreftes.

(u.) *Finn Koren.*

Artikkel 7.

Den norske regjering forplikter sig til så lenge nærværende tilleggsavtale varer, ikke å pålegge nogen som helst annen eller høiere toll, indre avgifter eller restriksjoner enn de som for tiden anvendes, på følgende produkter som har sin opprinnelse fra Portugal eller dets kolonier:

- a) kakaobønner
- b) følgende friske frukter:
 - 1. oranger, alle slags, såsom appelsiner, citroner, lemons og pomeranser
 - 2. vindruer
 - 3. bananer
 - 4. ananas
- c) følgende tørrede frukter:
 - 1. fikener og fikenbrød
 - 2. rosiner og korinter
 - 3. kastanjer
 - 4. mandler
- d) konserverte sardiner
- e) kork, forarbeidet og uforarbeidet
- f) harpiks
- g) terpentinn
- h) koksalt, rått eller raffinert.

Artikkel 8.

Denne tilleggsavtale skal tre i kraft midlertidig fra den dato den er underskrevet og endelig etter ratifikasjonenes utveksling som skal finne sted i Lisboa. Den skal gjelde inntil utløpet av en frist av seks måneder regnet fra den dag da den ene av de to regjeringer har notifisert den annen sin hensikt å bringe avtalen til ophør.

Utferdiget i Lisboa, i to eksemplarer
den 4 september 1934.

(u.) *Finn Koren.*

(u.) *José Caerio da Matta.*

Bilag. Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

Bilag 2.

Skrivelse fra sendemann Koren til utenriksminister da Matta av 4 september 1934.

Oversettelse.

Légation de Norvège.

Lisbonne, le 4 Septembre 1934.

Norges Legasjon.

Lisboa, den 4 september 1934.

Confidentielle.

Monsieur le Ministre.

En me référant à l'Avenant que j'ai eu l'honneur de signer aujourd'hui avec Votre Excellence, je m'empresse de Lui confirmer notre accord sur les points suivants:

Le Gouvernement Norvégien déclare qu'il n'est pas dans ses intentions de chercher à restreindre la consommation des vins liquoreux portugais en Norvège.

Au cas où l'importation totale des vins liquoreux en Norvège aurait une augmentation sensible, le Gouvernement Portugais aura le droit de demander la révision du minimum fixé par l'article 5 du dit Avenant, de façon à ce que le pourcentage des vins liquoreux portugais ne soit jamais inférieur à 83 % (quatre-vingt-trois pour cent) de l'importation totale.

Il est entendu que la présente Note et celle que Votre Excellence voudra bien m'adresser sur le même sujet seront considérées comme partie intégrante de l'Avenant, et seront valides pour toute la durée de celui-ci, mais qu'elles ne sont pas destinées à la publication. Leur contenu pourra toutefois être porté à titre confidentiel à la connaissance des entités légalement reconnues dans chacun des deux pays.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma plus haute considération.

(s) *Finn Koren.*

Son Excellence
le Docteur José Caeiro de Matta,
Ministre des Affaires Étrangères,
etc. etc. etc.
Lisbonne.

Konfidentielt.

Herr Minister,

Under henvisning til den tilleggsavtale som jeg sammen med Deres Eksellense har hatt den ære å undertegne idag undlater jeg ikke å bekrefte vår overenskomst om følgende punkter:

Den norske regjering erklærer at den ikke har til hensikt å søke å begrense forbruket av hete portugisiske viner i Norge.

I tilfelle av at totalinnførselen av hetvin til Norge skulde få en merkbar økning skal den portugisiske regjering ha rett til å kreve revidert det minimum som er fastsatt i tilleggsavtalens artikkel 5 på sådan måte at de portugisiske hetviners procentdel aldri skal være mindre enn 83 pct. (tre og åtti procent) av totalinnførselen.

Det forutsettes at nærværende note og den note som Deres Eksellense vil ha den godhet å tilstille mig angående samme sak skal betraktes som en integrerende del av avtalen, og skal gjelde hele den tid som nevnte avtale gjelder, men at den ikke er bestemt til offentliggjørelse.

Notens innhold vil dog kunne meddeles institusjoner som er lovmessig anerkjent i hvert av de to land.

Motta, Herr Minister, forsikringen om min mest utmerkede høiaktelse.

(u) *Finn Koren.*

Hans Eksellense
Doktor José Caeiro da Matta,
Utenriksminister,
etc. etc. etc.,
Lisboa.

Gjenpartens riktighet bekreftes.

(s) *Finn Koren.*

(Stempel).

Bilag 3.**Skrivelse fra utenriksminister da Matta til sendemann Koren av 4 september 1934.**

Ministério dos Negócios Estrangeiros.
 Direcção Ceral dos Negócios Comerciais.
 Questões Económicas.
 Processo No

Lisbonne, le 4 Septembre 1934.

Confidentielle.

Monsieur le Ministre.

En me référant à l'Avenant que j'ai eu l'honneur de signer aujourd'hui avec Votre Excellence, je m'empresse de lui confirmer notre accord sur les points suivants :

Le Gouvernement norvégien déclare qu'il n'est pas dans ses intentions de chercher à restreindre la consommation des vins liquoreux portugais en Norvège.

Au cas où l'importation totale des vins liquoreux en Norvège aurait une augmentation sensible, le Gouvernement Portugais aura le droit de demander la révision du minimum fixé par l'article 5 du dit Avenant, de façon à ce que le pourcentage des vins liquoreux portugais ne soit jamais inférieur à 83 % (quatre vingt-trois pour cent) de l'importation totale.

Il est entendu que la présente Note et celle que Votre Excellence voudra bien m'adresser sur le même sujet seront considérées comme partie intégrante de l'Avenant, et seront valides pour toute la durée de celui-ci, mais qu'elles ne sont pas destinées à la publication. Leur contenu pourra toutefois être porté à titre confidentiel à la connaissance des entités légalement reconnues dans chacun des deux pays.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

(u.) José Caeiro da Matta.

Son Excellence:

Monsieur Finn Koren
 Ministre de Norvège
 & . & .

(Gjenpartens riktighet bekrefteas.

(s) Finn Koren.

(Stempel).

Oversettelse.

Utenriksministeriet.

Lisboa den 4 september 1934.

Konfidentielt.

Herr Sendemann,

Under henvisning til den tilleggsavtale som jeg sammen med Deres Eksellense har hatt den ære å undertegne idag undlater jeg ikke å bekrefte vår overenskomst om følgende punkter:

Den norske regjering erklærer at den ikke har til hensikt å søke å begrense forbruket av hete portugisiske viner i Norge.

I tilfelle av at totalinnførselen av hetvin til Norge skulde få en merkbar økning skal den portugisiske regjering ha rett til å kreve revidert det minimum som er fastsatt i tilleggsavtalens artikkel 5 på sådan måte at de portugisiske hetviners procentdel aldri skal være mindre enn 83 pct. (tre og åtti procent) av totalinnførselen.

Det forutsettes at nærværende note og den note som Deres Eksellense vil ha den godhet å tilstille mig angående samme sak skal betraktes som en integrerende del av avtalen, og skal gjelde hele den tid som nevnte avtale gjelder men at den ikke er bestemt til offentliggjørelse.

Notenes innhold vil dog kunne meddeles institusjoner som er lovmessig anerkjent i hvert av de to land.

Motta, Herr Sendemann, forsikringen om min utmerkede høiaktelse.

(u.) José Caeiro da Matta.

Hans Eksellense

Herr Finn Koren,
 Norges Minister.
 etc. ets. etc.

Bilag. Om tilleggsavtale til handels- og sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Portugal.

Bilag 4.

Skrivelse fra sendemann Koren til utenriksminister da Matta av 4 september 1934.

Oversettelse.

Légation de Norvège.

Norges Legasjon

Lisboa den 4 september 1934.

Confidentielle.

Monsieur le Ministre,

En me référant à l'Avenant que j'ai eu l'honneur de signer aujourd'hui avec Votre Excellence, je m'empresse de Lui confirmer notre accord sur ce qui suit:

Les prix minimum d'achat payables par la Société Vinmonopolet pour les vins vendus par elle en Norvège sous les dénominations «Superior Port» et «Club Port» seront respectivement de £ 28 et £ 34 par pipe fob Porto.

Pour toutes autres classes ou marques de vins de qualités inférieures à celles-ci les prix minimum seront fixés d'un commun accord entre la Société Vinmonopolet et le Grémio dos Exportadores de Vinho do Porto.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma plus haute considération.

(s) *Finn Koren.*

Son Excellence
le Docteur José Caeiro da Matta,
Ministre des Affaires Étrangères,
etc. etc. etc.
Lisbonne.

Gjenpartens riktighet bekreftes.

(s) *Finn Koren.*

(Stempel)

Konfidentielt.

Herr Minister,

Under henvisning til den tilleggsavtale som jeg sammen med Deres Eksellense har hatt den ære å undertegne idag undlater jeg ikke å bekrefte vår overenskomst om følgende:

De minimums innkjøpspriser som A/S Vinmonopolet betaler for vin som det i Norge selger under benevnelsene «Superior Port» og «Club Port» skal være henholdsvis £ 28 og £ 34 pr. pipe fob. Porto.

For alle andre klasser og merker av vin av ringere kvalitet enn disse skal minimumsprisene fastsettes ved en felles overenskomst mellom A/S Vinmonopolet og Le Grémio dos Exportadores de Vinho do Porto.

Motta, Herr Minister, forsikringen om min mest utmerkede høiaktelse.

(u.) *Finn Koren.*

Hans Eksellense
Dokto José Caeiro da Matta,
Utenriksminister,
etc. etc. etc.,
Lisboa.

Bilag 5.**Skrivelse fra utenriksminister da Matta til sendemann Koren av 4 september 1934.**

Oversettelse.

Ministério dos Negócios Estrangeiros.

Utenriksministeriet.

Direcção Ceral dos Negócios Comerciais.

Processo No

Lisbonne, le 4 Septembre 1934.

Lisboa den 4 september 1934.

Confidentielle.**Konfidentielt.**

Monseieur le Ministre,

Herr Sendemann,

En me référant à l'Avenant que j'ai eu l'honneur de signer aujourd'hui avec Votre Excellence, je m'empresse de lui confirmer notre accord sur ce qui suit:

Under henvisning til den tilleggsavtale som jeg sammen med Deres Eksellense har hatt den ære å undertegne idag undlater jeg ikke å bekrefte vår overenskomst om følgende:

Les prix minimum d'achat payables par la Société Vinmonopoleet pour les vins vendus par elle en Norvège sous les dénominations «Superior Port» et «Club Port» seront respectivement de £ 28 et £ 34 par pipe fob Porto.

De minimums innkjøpspriser som A/S Vinmonopoleet betaler for vin som det i Norge selger under benevnelsene «Superior Port» og «Club Port» skal være henholdsvis £ 28 og £ 34 pr. pipe fob. Porto.

Pour toutes autres classes ou marques de vins de qualités inférieures à celles-ci les prix minimum seront fixés d'un commun accord entre la Société Vinmonopoleet et le Grémio dos Exportadores de Vinho do Porto.

For alle andre klasser og merker av vin av ringere kvalitet enn disse skal minimumsprisene fastsettes ved en felles overenskomst mellom A/S Vinmonopoleet og Le Grémio dos Exportadores de Vinho do Porto.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

Motta, Herr Sendemann, forsikringen om min utmerkede høiaktelse.

(s) *José Caeiro da Matta.*(u) *José Caeiro da Matta.*

Son Excellence :
Monsieur Finn Koren
Ministre de Norvège
& & &

Hans Eksellense
Herr Finn Koren,
Norges Minister
etc. etc. etc.

Gjenpartens riktighet bekreftes.

(s) *Finn Koren.*

(Stempel).